

BECA IndiRec

RECERCA APLICADA AMB POBLES INDÍGENES

CONVOCATÒRIA 2022

Des d'alterNativa Intercanvi amb Pobles Indígenes -alterNativa, en col·laboració amb el Grup d'Estudis sobre Cultures Indígenes i Afroamericanes-CINAF de la Universitat de Barcelona, obrim una convocatòria per a la realització de treballs de Recerca Aplicada en els estudis de Tercer Cicle. Aquesta acció forma part d'un projecte subvencionat per l'Agència Catalana de Cooperació Internacional en la convocatòria 2021 en la seva línia d'Educació pel Desenvolupament¹.

alterNativa és una entitat catalana de cooperació internacional i drets humans que té l'objectiu de promoure la defensa, respecte i garantia dels drets dels pobles indígenes fent efectius els seus drets reconeguts a nivell internacional a través de la recerca, cooperació, comunicació i incidència. www.alternativa-ong.org

El CINAF reuneix a investigadors/es d'universitats catalanes, espanyoles i europees, dels camps de la Història i de l'Antropologia, amb interès comú sobre les dinàmiques històriques, culturals i polítiques de les minories etno-socials a Amèrica Llatina. El CINAF ha estat reconegut com a Grup de Recerca Consolidat per l'AGAUR.

En aquest marc, la beca de recerca aplicada IndiRec té l'objectiu de promoure la recerca sobre la realitat dels pobles indígenes, amb la seva participació i orientada a la defensa de drets i la transformació social potenciant la vinculació del món acadèmic i social.

L'IndiRec és també una aposta per la formació especialitzada de joves antropòlegs i antropòlogues en matèria de pobles indígenes, que millori la seva experiència i promogui la seva ocupabilitat, potenciant la relació directa en contextos reals a través del treball de camp i l'acompanyament especialitzat des de Catalunya i organitzacions indígenes sobre el terreny.

Finalment la beca indiRec té com a finalitat sensibilitzar i mobilitzar la societat catalana per la defensa de drets; materialitzant la utilitat i aplicació del coneixement antropològic, amb un enfoc local-global i amb orientació a la transformació social.

¹ La beca IndiRec queda subjecta a la normativa vigent de control i justificació de l'ACCD. **RESOLUCIÓ EXI/1563/2021, de 19 de maig**, per la qual s'aproven les bases reguladores generals del procediment per a la concessió de subvencions en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament; i **RESOLUCIÓ XGO/2320/2021, de 20 de juliol**, per la qual s'aproven les bases reguladores específiques del procediment per a la concessió de subvencions a projectes de desenvolupament i d'educació per al desenvolupament.

BECA IndiRec

BASES DE LA CONVOCATÒRIA

La Beca IndiRec promou els treballs de recerca aplicada en la seva modalitat IndiRec-Doctorat o IndiRec-Màster sota les següents condicions:

a. Participació

1. Poden participar a la modalitat IndiRec-Doctorat les persones matriculades al Doctorat Societat i Cultura de l'àmbit d'antropologia social de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.
2. Poden participar a la modalitat IndiRec-Màster l' alumnat matriculat al Màster d'Antropologia i Etnografia de la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona.
3. Els treballs de recerca hauran de orientar-se en matèria de pobles indígenes en les diferents modalitats de recerca aplicada ja siguin estudis de cas, processos comparats, bones pràctiques, experiències innovadores, sistematitzacions i/o avaluació de processos; o qualsevol combinació de les mateixes.
4. Es prioritzaran aquells treballs amb localització geogràfica a Abya-Yala, Amèrica Llatina.
5. Els treballs de recerca hauran de contemplar la relació i col·laboració amb organitzacions, comunitats, professionals o representants indígenes en ares de promoure la participació, l'apropiació i l'apoderament dels pobles indígenes, i que promoguin el reconeixement de l'autoria i el coneixement indígena².
6. Es consideraran treballs que abordin algun dels següents eixos temàtics, la seva combinació, o temàtiques afins:

Identitat: ontologia, cosmopolítica, memòria històrica, sistemes de comunicació, producció i narratives indígenes, propietat intel·lectual, educació bilingüe intercultural.

Governança: propostes concretes de *Bon Viure*, sistemes d'organització i govern, sistemes de justícia i reparació, vulneració de drets i impactes socioculturals, defensa del territori, processos de resistència, incidència local, nacional e internacional, articulació de moviments i organitzacions, litigi estratègic, diplomàcia indígena, aplicació conveni 169 de l'Organització Internacional del Treball (OIT).

Sostenibilitat: biodiversitat, protecció i recuperació, impactes megaprojectes transnacionals, canvi climàtic i justícia ambiental, gestió territorial, sistemes de producció i conservació, propostes de desenvolupament sostenible i medicina tradicional.

² A la presentació de la proposta es valorarà la identificació d'actors i organitzacions indígenes; però no serà imprescindible el contacte previ que es podrà realitzar amb suport d'alterNativa un cop seleccionat el treball finalista.

7. Es valoraran treballs que incloguin la perspectiva de gènere com a eix temàtic específic o que la integrin des de qualsevol àmbit temàtic que desenvolupin.
8. S' acceptaran treballs en català i castellà.
9. Les propostes han de tenir una extensió màxima de 5 pàgines on consti:
 1. Portada amb títol, curs, autoria, i nom del director/a de tesi o TFM
 2. Presentació i justificació
 3. Objectius de la recerca
 4. Localització geogràfica i marc temporal del treball de camp
 5. Organització/organitzacions indígenes/Representants i o Comunitats implicades
 6. Pla de recerca i cronograma previst
 7. Pla de viatge
 8. Productes finals previstos
 9. Accions de transferència i difusió previstes
10. Els/les participants han d'incloure un currículum vitae i l'expedient acadèmic en la seva candidatura.
11. No s'acceptaran treballs que promoguin el racisme o la discriminació de qualsevol tipus, que denigrin o discriminin a dones o justifiquin la violència de gènere, així com aquells treballs que promoguin un partit polític o grup religiós i tampoc els que promoguin institucions o grups específics amb finalitats de lucre o propaganda.

b. Dotació de la Beca

12. Beca de Doctorat Societat i Cultura

Dotació econòmica de 3.500 euros per estada i treball de camp (mínim 3 mesos, màxim 5 mesos).

Coordinació i gestió amb organitzacions sobre el terreny

Viatge internacional, desplaçament a l'àrea i assegurança durant l'estada

Seguiment i suport sobre el terreny

Publicació de la totalitat o parts de l'Informe de Recerca per a la seva difusió

Difusió pública per xarxes socials i web

Presentació pública a l'IndiFest-Festival de Cinema Indígena de Barcelona

13. Beca de Màster d'Antropologia i Etnografia

Dotació econòmica de 1.400 euros per estada i treball de camp de 2 mesos

Coordinació i gestió amb organitzacions sobre el terreny

Viatge internacional, desplaçament a l'àrea i assegurança durant l'estada

Seguiment i suport sobre el terreny

Publicació de la totalitat o parts de l'Informe de Recerca per a la seva difusió

Difusió pública per xarxes socials i web

Presentació pública a l'IndiFest-Festival de Cinema Indígena de Barcelona

c. Jurat i Criteris de selecció dels treballs finalistes

14. Es conformarà un Jurat compost per Un membre de la Comissió de doctorat de l'àmbit antropologia del Programa Societat i Cultura, un membre de la comissió de màster en Antropologia i Etnografia de la UB, un representant del grup de recerca CINAf, la coordinació de recerca d'alterNativa i la coordinació general d'alterNativa.

15. A més de les condicions establertes en aquestes bases es valoraran els següents criteris:

Participació, apropiació i apoderament dels pobles indígenes
Vinculació local-global
Perspectiva de drets i gènere
Aplicació i utilitat de la recerca
Orientació a la transformació social
Qualitat acadèmica, currículum vitae i expedient acadèmic

d. Comunicació i formalització de la beca

16. El resultat de la convocatòria es realitzarà via e-mail a les propostes participants, especialment a les propostes finalistes.
17. Addicionalment les propostes finalistes es donaran a conèixer públicament a la pàgina d'alterNativa i a la pàgina del Departament d'Antropologia de la UB, així com altres webs o canals universitaris que el CINAf estimi oportuns.
18. A partir de la resolució i en període màxim de 7 dies es signarà un Conveni de col·laboració entre les tres parts amb les condicions de la beca.

e. Realització

19. La beca IndiRec-Doctorat donarà com a producte un Informe de Recerca, basat en un o diversos aspectes del treball de camp a lliurar com a màxim el 30 de setembre de 2023.
20. La beca IndiRec Màster donarà com a producte un Informe de Recerca, basat en un o diversos aspectes del treball de camp a lliurar com a màxim el 30 de setembre de 2022.
21. La realització del treball de recerca s'ajustarà als terminis i condicions establerts al Conveni entre les parts.
22. Qualsevol canvi o alteracions per força major haurà de justificar-se per escrit.
23. L'ús indegut i aliè a les finalitats de la beca podrà comportar la seva suspensió immediata i donarà lloc a una reclamació formal de devolució.
24. Caldrà justificar la realització de la beca de recerca segons la documentació especificada al Conveni.

f. Termini i forma de presentació

25. El termini d'inscripció de propostes de recerca és del 4 al 25 de març de 2022.
26. Per a participar a la Convocatòria de la Beca IndiRec es necessari inscriure els treballs al següent formulari omplint tots els camps sol·licitats. www.alterNativa/IndiRec
27. La inscripció dels treballs implica l'acceptació d'aquestes bases. Per a qualsevol consulta es pot contactar a recerca@alternativa-ong.org

BECA IndiRec

DEFINICIÓ CONCEPTUAL DELS CRITERIS DE VALORACIÓ

Recerca pobles indígenes

Es un criteri essencial de la proposta. Es necessari desenvolupar la recerca en un tema vinculat als pobles indígenes. Aquest enfoc es diferencia sensiblement d'una recerca en context indígena. Per ex. Podríem estar fent investigació a l'àrea maiagna però sobre tractament de fusta per exportació, o ocupació camperoles, o avenços en biodiversitat però sense que el tema, ni l'enfoc incorpori la perspectiva de pobles indígenes. En aquests darrers casos la proposta no seria pertinent.

Participació, Apropiació, i/o Apoderament

Aquestes tres característiques impliquen diferent grau de vinculació de comunitats, organitzacions, representants o professionals indígenes amb la recerca aplicada a realitzar. La participació en el sentit de potenciar subjectes actius de la recerca. L'apropiació com la capacitat de fer ús del coneixement generat. Aquesta característica estaria directament vinculada al criteri d'utilitat de la recerca. Es contemplaria aquí la gestió del coneixement generat per la recerca. L'apoderament en el sentit que l'ús que se'n faci del coneixement generat serveixi per potenciar canvis. Aquesta característica estaria directament vinculada al criteri de transformació social. Es valorarà el plantejament realitzat a la proposta i es podrà concretar i desenvolupar a les reunions de seguiment.

Vinculació global-local

Implica que sigui una recerca que tingui en compte aquesta mirada global per actuar localment. El plantejament a realitzar en la proposta hauria de permetre respondre a aquests plantejaments: Que ens aporten com a societat catalana els PPII? Quines actuacions se'n poden derivar de la recerca a Catalunya? Quins efectes sobre el context d'anàlisi té l'actuació de la població catalana? Quins aprenentatges o bones practiques podem extreure dels PPII per la construcció de models socials alternatius?.

Perspectiva de drets i gènere

Es valorarà la perspectiva de drets en la proposta a partir de la vinculació de la recerca amb els marcs de drets nacionals o internacionals referents als pobles indígenes en general i referents a la matèria a abordar en particular. Per exemple es pot analitzar l'aplicació del conveni 169OIT en relació als coneixements indígenes, o la gestió dels resguardos indígenes en base a la normativa vigent o l'aplicació de la llei de propietat intel·lectual del conveni 8j. Es valorarà també la perspectiva de gènere a partir de la vinculació de la recerca amb diferents dimensions com l'accés a recursos, la participació política, o la representació pública de les dones indígenes.

Aplicació i utilitat de la recerca

Aquest criteri té una doble lectura des de la perspectiva local-global. Des de la perspectiva local dels pobles indígenes està relacionat amb l'apropiació de la recerca, es a dir, l'ús que en puguin fer allà. I des de la perspectiva global, a nivell de Catalunya, fa referència a la utilitat que en fem aquí i esta vinculada a la sensibilització de la població catalana a través de la publicació, difusió i la presentació pública.

Orientació a la transformació social

Aquest criteri té també un enfocament local-global i implica una recerca "aplicada" que sigui útil per a generar canvis, per a la transformació social. Es relaciona a nivell local amb l'apoderament dels pobles indígenes i a nivell global amb la sensibilització de la població catalana. A nivell local es considerarà si la recerca generada pot contribuir a generar canvis i millores en la situació dels pobles de l'àrea. Per exemple si es fa un estudi sobre medicina tradicional es valora si aquest incorpora elements de propietat intel·lectual i patrimoni immaterial per assegurar l'ús i gestió de recursos. O bé un estudi sobre marcs normatius consuetudinaris que pugin contribuir a canvis al sistema legislatiu nacional; o un estudi per l'aplicació del fons de reparació i costes, etc. A nivell global es considera la transformació social a Catalunya i estaria vinculada a accions a desenvolupar a partir de la recerca per millorar la situació dels pobles indígenes. Inclouríem aquí propostes de continuïtat relacionada amb una o diverses actuacions com una campanya específica de sensibilització de la població catalana, de mobilització social en alguna demanda concreta, d'articulació amb institucions per la coherència de les polítiques públiques amb els drets humans, noves línies de treball en l'àmbit de la cooperació internacional i els drets humans, o actuacions que es poden desenvolupar aquí per compliment efectiu de drets dels pobles indígenes.

Sensibilització de la població catalana

Es una finalitat de la convocatòria. Equival a plantejar la utilitat de la recerca a casa nostra. Que des de temes i abordatges de recerca diversos estableixin un vincle local-global. I que pugui facilitar la implicació de la societat catalana en processos de defensa i compliment efectiu de drets. Per exemple una recerca sobre les hidroelèctriques a territoris indígenes posaria en evidència l'impacte ambiental i les conseqüències per a la sostenibilitat a més de vulneracions de drets. I si a més parlem de casos com Agbar a Colòmbia doncs té a veure amb el que fem com a societat catalana i buscar altres models de desenvolupament. O les implicacions del consum de determinats productes aquí que impliquen extraccions de matèries primeres en origen i el seu impacte sobre determinades comunitats, etc. Però també poden ser recerques sobre models propis que posin en valor les aportacions dels pobles indígenes a la nostra societat. D'aquí la perspectiva de recerca aplicada. Es valorarà el plantejament realitzat a la proposta i es podrà concretar i desenvolupar a les reunions de seguiment.

Incidència local, nacional e internacional

Com a incidència fem referència a les accions de mobilització social, cabildeo, lobby, etc.. que permetin ocupar espais de presa de decisions tant a nivell local, nacional com internacional. Poden ser des de Taules de diàleg, fins a Representació i aportacions a Cimeres, Aplicació i desenvolupament de Marcs normatius, Campanyes mediàtiques etc.